

Øgenavne¹ i Kerteminde – ikke kun folkevid

SVEND NOVRUP

Øgenavneskikken i Kerteminde, hvor Cigaren, Cerutten, Cigarillosen og Det Lille Skod er fire generationer af samme familie, er enestående på mange måder, men det har samfundsforholdene i den lille nordøstfynske by også været til for få årtier siden

Kerteminde borgmester, sagfører W. G. van Wylich, var i svare kvaler, da han kort før 1900 af en navneforskningskommission blev bedt om at redegøre for øgenavneskikken i Kerteminde.

Kommissionen var nedsat, fordi danske efternavne var et trist kapitel. Navne, der endte på “sen”, udgjorde langt over 90% af samtlige, og politikerne fandt ud af, at det var en ide at få lidt mere sproglig kulør på familienavnene.

Det kan man godt forstå. Tænker man tilbage til sine historietimer, husker man Valdemar Atterdag, Erik Plovpenning, Svend Tveskæg, Regnar Lodbrog, Einar Tambeskiælver og mange flere med djærve tilnavne, der gjorde dem uforglemmelige og svarede godt til det overleverede sprog. Tænk på replikskiftet fra slaget ved Svold:

- Hvad brast med så høj en klang?
- Norges rige af din hånd, herre konge!

Det virker stærkere, at det står mellem Olav Tryggvasson og Einar Tambeskiælver, end hvis det havde været mellem Olav Jensen og Einar Hansen.

Tilbage til van Wylich, der var et hædersmenneske med sans for gode manerer og smukt sprog. Han kunne ikke undgå at vide, hvor-

ledes de faktiske forhold var, men han fandt den lokale øgenavneskik så vulgær, at han nægtede at indberette den. Han tog dog et forbehold i en fodnote: *Vi have i Henvendelserne til vore Medhjælpere bedt dem se bort fra saadanne fornærmende Øge- eller Vrångenavne, hvis Anvendelse de Paagældende mulig vilde paatale ved Domstolene.*

Med den begrundelse huggede han hele Kertemindes farvestrålende øgenavneskik væk og nøjedes med at angive, at fænomenet tilnavne fandtes “kun undtagelsesvis med Tilnavne fra andre Provinser son Jyde, Sjællænder o.s.v.”

ØSAMFUNDET MED DE MANGE DIALEKTER

Faktisk havde van Wylich ret, hvis man så på forholdene i Kertemindes opland, for øgenavneskikken var forbeholdt byens egne borgere. Ve den, der bosiddende uden for bygrænsen tog et øgenavn i sin mund.

Kerteminde var i sjælden grad sig selv nok. Fiskernes drenge kom ud at sejle med Ø.K., som de havde en uofficiel aftale med. De blev fuldbefarne sømænd, der avancerede til styrmænd og kaptajner og så verden. Når de vendte hjem som ældre, fik de en kutter og fiskede, til de gik på aftægt. Derefter “spadserede de konen om formiddagen og gik på havnen til fornuftigt folk om eftermiddagen”, som en af dem udtrykte det over for mig, da jeg omkring 1970 skrev mit speciale om “Øgenavne i Kerteminde”.

Håndværkerne havde tradition for at gå på valsen. De vandrede ud i det store Europa, arbejdede sig frem og oplevede meget og meget, før de kom hjem igen. Fiskere og håndværkere havde stor indbyrdes respekt og nogenlunde samme indtægtsforhold. Da de udgjorde så stor en del af byens befolkning, var Kertemindes befolkning meget homogen i indtægt og selvfølelse og distancerede sig fra sit opland. En fisker udtalte: – *De andre? Dem har vi aller rigtig regnet – de var jo'tte fiskere! Men vi var da populære, hvor vi kom frem ...*

Når man konstaterer, at øgenavne var almindelige, må det samtidig tilføjes: I den mandlige befolkning. Af mit speciales 700 øgenavne tilhører kun 15% kvinder, og det på trods af, at der er nogle kategorier, hvor de naturligt optræder, fx blandt lærere og især (100%!) i "det lette kavaleri".

SKARPT AFGRÆNSEDE KVARTERER

De to store samfundsgrupper boede i hver deres skarpt afgrænsede kvarter af Kerteminde. Fiskerne på Feden og i Fiskergade-Tværgade-kvarteret; Håndværkerne i kvarteret, der er afgrænset af Vester-gade, Møllevænget, Hans Schacksvej, Strandvejen og Langegade. I anden halvdel af 1800-tallet kom en ny befolkningsgruppe til: Arbejderne. De fik deres ofte noget usle boliger i et nyt kvarter, Friheden, i den nordlige ende af byen.

Der foregik stort set ingen indgiftning mellem de tre grupper, og skillelinjerne mellem dem var så skarpe, at hvis man fik en adresse, kunne man i realiteten også regne ud, hvilken stand der beboede den. Først efter 2. Verdenskrig skete der gradvis en opblødning af dette fænomen. Ikke mindst det fænomen, at kvinder begyndte at dyrke mere sport og kom ud i erhvervslivet betød, at mange efterhånden ikke giftede sig "standsmæssigt". Fra 1960'erne ekspanderede byen nord- og vestpå, og langs Nordstranden opstod fx "Spættekvarteret" for funktionærer. Det fik sit navn, fordi beboerne her med deres store terminer "sad og hakkede i det".

Byen havde en fåtallig overklasse, og underklassen var heller ikke talrig. Det var dette miljø, der dannede basis for, at man kunne give hinanden øgenavne og anvende dem på tværs af kvarterer og erhverv, fordi man var jævnbyrdige, og det er heri, at Kerteminde adskiller sig fra andre kredse med øgenavneskik, da de stort set altid er begrænset til et enkelt erhverv eller en enkelt befolkningsgruppe.

Helt unikt betød den skarpe opdeling af byen, at der sågar var

tre forskellige dialekter inden for bygrænsen, mens man mødte en fjerde uden for den. Det var fx årsagen til, at professor Poul Andersen (1901-85), der var dialektforsker, skrev sin doktordisputats om "Fonemsystemet i østfynsk" og tilbragte næsten hver eneste sommerferie her. "– Intet andet sted finder jeg tilsvarende forhold," forklarede han, og på Københavns Universitet kan man finde mange stemmeprov, der viser det. Jeg mindes, at vi i fonetik hørte en af dem, og vores lærer, Poul Levin, bad os lokalbestemme den. Ud fra indholdet kunne jeg fastslå, hvilket hus ved godset Lundsgaard lige uden for Kerteminde den talende boede i. Det var den mest præcise bestemmelse, han endnu havde oplevet!

ØGENAVNESKIK FRA 1800-TALLET

Der er mange beviser på, at øgenavnene i Kerteminde florerede allerede fra 1800-tallet, og min teori er, at de blomstrede op, efter at skoleloven af 1813 havde sendt børnene i skole sammen. De synes at være blevet flere og flere gennem århundredet, og i hele det 20. århundrede har de været en fast bestanddel af livet i byen. Selv om Kerteminde i nogen grad har skiftet karakter, findes de stadig i stort antal og er så "officielle", at de optræder i fødselsdagsomtaler eller dødsannoncer, så man kan være sikker på, hvem de drejer sig om. Mange kender jo kun øgenavnet.

En del kertemindere fik øgenavn ved fødslen. De har tilhørt de familier, der havde "familieøgenavne". Et familieøgenavn opstår ved, at et øgenavn, normalt på en mand, bliver så fastslået, at hans børn kaldes ved deres navn plus hans øgenavn. Det tidligste, jeg registrerede med sikkerhed, var fra 1820. Det var "Røver", givet pga. stamfaderens fribytterindsats mod engelske skibe i danske farvande i tiden efter 1807, hvor englænderne havde bortført den danske flåde. I alt registrerede jeg i mit speciale 30 familieøgenavne, der rakte over mindst tre generationer.

Det var rart at kunne sætte personer i sammenhæng ved at give dem familieøgenavn, og familien kunne få samlebetegnelser som "Batrumperne", "Javadrengene", "Ormens", "Mulens" etc. Udefra kommende har som regel været forbløffede over, at mange af disse navne kunne benyttes i det daglige, men da jeg spurgte en kvinde fra en af disse familier om sin indstilling til det, udbrød hun overrasket: – *Jamen, hvordan skulle folk vide, hvem vi var, hvis de ikke vidste, at vi er Ormens?*

Kun et fåtal af øgenavnene i Kerteminde har haft en negativ klang, og de mistede den, hvis navnet blev familieøgenavn. En person fik øgenavnet "Tjære", fordi han havde blottet sig for unge kvinder, hvorefter deres venner trak bukserne af ham, tjærede hans kønsdele til og lod ham løbe hjem uden bukser. Navnet blev siden familieøgenavn, men tabte helt de negative associationer.

I øvrigt er en del familieøgenavne endt med at blive taget som rigtige navne, fx Bassø, der første gang blev givet til en person, der kunne efterligne en populær skuespiller af samme navn; Java, først givet til en, der sejlede på Java; og Risse, der kom af Risingehoved, hvorfra den første Risse flyttede til Kerteminde. Da navnet skulle gøres officielt, måtte det staves Riche, fordi den allerede eksisterende familie Risse ikke ville tillade denne form. I øvrigt optrådte en pudsig diminutiv i et af familiens øgenavne: Handerisser. Det betød "den lille Hans Risse".

Som spæd får mange den type kælenavne, som trives i alle familier: Nuller, Mutter, Nønne, Putte osv., men man kan også hurtigt gøre sig fortjent til et mere specielt navn. Det gjaldt således Stifteren, der som treårig fik fat i en æske tændstikker, krøb op på loftet og satte ild til noget papir. Han havde næppe fået sit navn, hvis ikke det var blevet opdaget i tide.

SKOLEN OG SPORTSPLADSERNE

Skolen producerer også øgenavne efter situationer, fx Dieselben, hvis ben ikke fejlede noget som helst, men i en tysktime havde hun læst det tyske "dieselben" med tryk på første stavelse.

I skolen og på sportspladsen begynder de unge selv at tildele øgenavne. Lærere får øgenavne over hele landet, men det er få steder, hvor de kan møde det efter skoletid uden for skolen. I Kerteminde var ingen i tvivl om, hvem der var Gamle Anna, Smukke Marie (ironisk), Kykeli Lavben (lavstammet, meget hidsig og med en frisure, der lignede en hanekam), Papegøjen, Pyntedukken, Storken, etc.

På byens sportspladser fik de dygtigste, de mest energiske og de mest uheldige øgenavne. Vil man sætte et frygtindgydende hold af gamle dages stjerner, kunne det i den tids opstilling se således ud:

Dysser				
Smatter		Huer Negl		
Kæmpe		Lasse Sandgraver		Benny Måne
Høken	Pluto	Spinat	Ægge	Dagbog

Øgenavne af ret traditionel art, givet efter fightervilje, udseende, erhverv og situationer.

UDSEENDE, SPECIELT HANDICAP

Når man bliver ældre, og ens udseende begynder at tegne sig, kan man få øgenavn efter det.

Det kan være, fordi man ligner eller har vaner fælles med en kendt person, fiktiv eller non-fiktiv, så man kommer til at hedde Pluto, Tarzan, James Bond eller Jens Lyn; eller man bliver kaldt for Kejser Vilhelm, Joe Louis, Göring eller Professor Labri.

Det kan være pga. et fremtrædende træk: Røde, Blege, Anna med Træhåret, Kæmpe, Bitten, Lange London, Slanke (som var

meget tyk), Bamse, Enøre, Hornet (stor næse), Balkontænderne (stort overbid), etc. Ingen er vel heller i tvivl om, hvorledes Anders Vipstjert eller Jørgen Gyngerøv gik, eller at der var noget særligt over Hæl og Tå's gangart. Den Gamle Kalkkost var ikke murer, men havde et overskæg, der lignede en kalkkost.

Et handicap tages ofte op i et øgenavn: Chr. Lammelår, Polle etben, Chr. Øje, Skæve Laus etc. Når en person har sit handicap med i øgenavnet, er han/hun svær at drille med det. Det bliver så at sige reduceret. Chr. Lammelår bliver ikke sur, hvis nogen siger, at han halter ("lammer"), for det fremgår jo af hans navn. På samme måde som man ikke kunne drille Polle Etben med hans tre gange brækkede ben.

ERHVERV

Kertemindes befolkning har først og fremmest bestået af fiskere og håndværkere. En akademisk tradition fandtes kun i ganske få familier, og det var typisk, at det værste, man kunne kalde en bogorm med kurs mod gymnasiet, var "professor".

Så snart en person var ude i erhvervslivet, havde han stor chance for at få et, evt. nyt, øgenavn. Det kunne være et, der direkte afspejlede erhvervet, fx Den flyvende Mursten, der var uddannet murer, men også siden flyvende som taxachauffør, i øvrigt den første efter Karlsvognen; Gnisten, der var telegrafist; Kugleposten, som var et lille, triveligt postbud, der bragte posten ud så hurtigt som et kuglelyn; Ligbageren, hvis brød ikke havde særlig morbidt indhold, men butikken lå på hjørnet af Kirkegårds Alle! Tandlægen Poul Tand, radioforhandleren Radio-Madsen; eller Hummer og Laks, der skam var fisker, men fik sit navn i en episode, hvor en fin hovedstadsfrue spurgte ham: – *Hvad laver så de, min gode mand?* Pludselig syntes han ikke, at fisker lød fint nok, så han svarede: – *Jeg er ganske vist fisker, men jeg fisker kun hummer og laks.*

Så var han navngivet!

Skinnet kan bedrage. Poul Høne var ikke slagter, men grønthandler. Som barn øvede han sig imidlertid i at skyde, og det gik ud over naboens høns; og Lattergas var ikke tandlæge, men søn af den første tandlæge i byen, der brugte lattergas som bedøvelsesmiddel.

ØGENAVNE MED GRADBØJNING OG FAMILIETILKNYTNING

Gradbøjede øgenavne er en ganske særlig form for familieøgenavne. Der er flere forbløffende eksempler. Fx hedder fire generationer af en familie Cigaren, Cerutten, Cigarillossen og Det Lille Skod, hvis højde man let kan regne ud.

Så var der skibshandlerfamilien, der blev mere og mere pessimistisk for hver generation. Først Trist (*– Folk har næsten ingen penge. Jeg sælger aldrig noget.*). Så sønnen Fortvivlet (*– De vil bare have kredit alle sammen. Jeg ser aldrig rede penge!*); og endelig sønnesønnen Bundfortvivlet – *Nu har de fået så meget på kredit, at de ikke engang tør vise sig i gaden mer'!).*

Brandstokken, Brandkæppe og Brandmanden er tre generationer af en familie, i hvis navn indgik Brandt. Udviklingen betegner et fald i agtelse eller dygtighed. En brandstok er en dygtig og driftig mand, mens Brandmanden er en flad vittighed. En anden fisker sagde: *– Jeg synes ikke rigtig, det der med Brandstokki har fulgt dem siden. De er hverken særligt dygtige eller vakse.*

Der er kun to generationer i Halle – Kvarte, hvor Halle var kælenavn for Harald og som maler reklamerede med: *Er malingen begyndt at skalle, så ring til Halle.* Hans søn var lille af vækst som barn, og det viste sig at vare ved, da han blev voksen, og så var han altså en “lille Halle”, en kvart!

Der er andre navne, der angiver en sammenhæng mellem personer, fx kom Ormens kone til at hedde Tudsen, og deres barn blev

Maddiken. Karen Tias er Mathias' datter Karen, mens Svensknøglen er datter af Svenskeren, der kom fra Sverige. Petra Pe'hæle er Petra, som er gift med Pe'hæle (der traskede rundt helt nede på hælene), mens Rikkematte pudsigt nok er Rikkes mand Mathias. Endelig var Lise-Richard betegnelse for begge de to personer og krævede altså nærmere bestemmelse; og HVP's Æsel var Hans Verner Petersens søn, som var et æsel!

OVERKLASSE OG INDVANDRERE

Byens overklasse fik normalt ikke øgenavne, og gjorde de, var det ofte nedsættende. Således var direktør Chr. Femøre sygeligt nærig, mens hans kone, Dronning Olga, lidt for let glemte, at hun var kommet af ringere kår. Filial-Olsen yndede at kalde sig direktør, selv om han kun var filialbestyrer i Diskontokassen. Navnet var folkeviddets modtræk.

Til gengæld er der intet til hinder for, at man som "indvandrer" hurtigt kan få et øgenavn. Tit efter den lokalitet, man kommer fra: Chr. Jyde, Molbo, Bøjden og Karl Korsør. Derimod er Java-Hans, Hans Amerika og Cowboyen navngivet efter steder, de sejlede til, mens Poul Egypter aldrig glemte at fortælle, at han med sine forældre havde været på besøg i Egypten som femårig.

Den Girst udtrykte med godmodig ironi, at manden kom fra Tyskland, mens Franske Hansen var kendt/berytet som en dameven med galante manerer.

NAVNE EFTER TALEFEJL OG UDTALELSER

Talefejl eller karakteristiske vendinger har navngivet mange, mens nogle har fået øgenavn efter en enkelt mindeværdig udtalelse. Lalle "pyt me' Na'sildene" havde en fiskevogn, fra hvilken hun solgte knasesild. Det kunne hun imidlertid ikke sige, og når nogen drillede hende med det, svarede hun altid: – *Pyt me' na'sildene!*

På samme måde kunne Duvet ikke sige “gå væk!”, og Stepperen gjorde som lille forsøg på at sige sneppe. Nutte sagde altid “nu ikke”, mens Kolossaaal-Hansen elskede ordet kolossal, som han sagde med et langt, meget dybt, a.

Lader os alle Bede tillagde sig en særlig langsom og højtidelig diktion, efter at han var blevet kirketjener, mens En Halv var berygtet på auktioner, hvor det senest afgivne bud altid blev fulgt af hendes spinkle, men tydelige “– og en halv!”

Strigleren sagde altid: – *Kan du patte en ugle – eller strigle et pindsvin?*, mens Tullebasseriet var en fisker, der i fremmede havne gik i “tullebasseriet”, dvs. der, hvor han fandt kvinder (“tuller”) med velvoksne barme (“basseriet”). Endelig var det ganske tit, at man ikke kunne få det ur, der var indleveret hos urmager Skelatte, fordi uret stadig var “skelatte”, dvs. skilt ad.

Akkerbakkerbikkerbakker blev en mentalt handicappet kaldt, fordi han stammede tilsat en snert af hans døbenavn Eggebrecht. Da han engang havde været pyroman, fordi at se ild hjalp på hans ørepine, forklarede han, hvis bror var brandmand, i retten: – *Min bror og mig, vi A/S Tænd og sluk!* Det vil ikke overraske læseren, at det også blev noget af et mundheld.

FOLKEVIDDET SPRUDLER

Så er der den helt psykedeliske afdeling, hvor folkeviddet udfolder sig i sit smukkeste flor. Det er måske ikke så opfindsomt, at man opkaldes efter sin livret Gule ærter og Flæsk, men til gengæld var der en fin historie bag Rasmus Julekage. Hans kone led af rengøringsvanvid og sendte ham hele tiden i byen, så han ikke skulle snavse stuerne til. Når han kom hjem, blev han sendt ned i lysthuset i haven med et stykke julekage, og “julekage” blev i en periode i Kerteminde synonymt med en ekstrem tøffelhelt – selv om Rasmus faktisk elskede julekagen!.

Lagrippe var ikke tøffelheld, men han havde sejlet på Frankrig og ligget syg der. Han havde fået at vide, at han havde "la grippe" (influenza) og vovede ikke at lade det oversætte, for han var sikker på, at han aspirerede mest til en farlig kønssygdom!

Put Imellem var ham, der blev tilkaldt, hver gang der manglede en mand på filetfabrikken 555, og Nols fik sit navn, fordi hans arbejdskammerater ikke ville kalde ham for fjols, når han hørte på det – han fandt aldrig ud af, hvorfor han hed Nols.

Labyrintmuren var en murer, der sjuskede så meget med sit arbejde, at det svarede til hans øgenavn.

Lamaen var en tilflytter, der kort efter sin indflytning blev så rasende over støjen, da fuglekongen blev fulgt hjem i det årle morgengrå, at han sendte en kolossal spytklat efter dem.

FISKERE OG HÅNDVÆRKERE BLIVER GAMLE

Øgenavneskikken er ikke ens hos de forskellige samfundsgrupper. Det bedste eksempel gælder brugen af ordet "gamle" sammen med et øgenavn.

Når en fisker får sat gamle foran sit øgenavn, er det en hædersbetegnelse. Han har haft et langt og virksomt liv og kan trække sig tilbage og nyde sit otium.

Hvis en håndværker får sat "gamle" foran sit navn, er det et udtryk for, at han ikke længere er helt sikker på hænderne, og hans håndværk derfor ikke er så godt mere.

ØGENAVNENE I RESTEN AF LANDET OG I KERTEMINDE

Navneforskningskommissionen drog i 1898 den konklusion af sit indsamlede materiale, at øgenavne i almindelighed var nedsættende. Sådan er det ikke i Kerteminde. Her er kun få af navnene nedsættende: De, som er, tilhører personer, som "fortjener" et sådant. De nedsættende er dem, der ikke kan benyttes i daglig

omgang blandt kerteminderne, som de resterende kan.

At kerteminderne bruger – eller rettere brugte, for nu er det ikke så almindeligt mere – øgenavne, har i tidens løb sat mange tilflyttere grå hår i hovedet.

Da min familie flyttede til byen i 1947, kunne min mor ikke komme i telefonisk forbindelse med grønthandler Poul Petersen. Hun havde ingen telefonbog endnu, og han var ukendt på centralen, som hun spurgte. Hun hævdede bestemt, at der fandtes en Poul Petersen, og de stod lige så fast på, at de ingen abonnent havde af det navn.

Så kom hun til at forklare, at han var grønthandler, og det hjalp: – *Poul Høne! Det kunne du jo bare have sagt straks.*

At øgenavnene af kerteminderne selv anses for uskyldige og i nogle tilfælde nærmest rosende, fremgår af et citat fra fiskeren Lehmann (øgenavn, der er blevet familienavn) Thygesen, der fortalte om en gang, han i et radioprogram blev interviewet af Arne Honoré: – *Han spurgte, om jeg ikke ville sige navnene på nogen af mine venner, for han havde hørt, at øgenavnene var noget, vi brugte til daglig. Og så sagde jeg nogen af dem, og Erik Martinussen, du ved, han sad jo og troede, at nu ville jeg også fortælle, at han hed Kong Erik, men ser du, ham kan jeg ikke rigtig li', og så sagde jeg ham ikke. Det blev han vist nok lidt knotten over!*

Kommissionen mente, at kun visse typer "uskyldige" tilnavne kom i betragtning som døbenavne, fx neutrale udtryk for udseende: Grå, gammel, rask, høj, hvid, krog, krøl, kruse, kæmpe; ord for visse genstande: Plov, skaft, kæp, gren, stag, hammer; samt dyrenavne og årstider: Ravn, due, svane, høg, hjort, hare, ulv, brok, basse, bille, brems, bi, humle, jul, vinter og sommer.

Det er interessant at sammenligne med navnene i Kerteminder, hvor kun to af de nævnte, Due og Høj, optræder hyppigt, mens de øvrige er så godt som ukendt, mens en del øgenavne af anden karakter er endt med at blive det rigtige familienavn.

Pudsigt nok betød den blomstrende øgenavneskik i Kerteminde, at der ikke var noget voldsomt ønske om at skifte døbenavn. Endnu omkring 1970 havde godt 95% af kerteminderne -sen-navne, men siden er der sket en ændring på dette punkt.

TO RETSSAGER

To gange har brugen af øgenavne ført til retssager. Første gang havde en fisker i beruset tilstand kaldt Sidse Varmelår for "Varmelår" på gaden. Han blev indstævnet og fik heftestraf for at have sat en plet på en kvindes moralskeandel.

Dommen blev i byen anset som uretfærdig, for det var jo, hvad alle kaldte hende. Derefter fik øgenavnet en trist klang, og Sidse Varmelår selv var ikke meget populær.

Fiskerfamilien, der gjorde øgenavnet Bassø til familienavn med accept fra den familie, der allerede hed det, kom i kvaler, da de troede, at de nu kunne kalde deres fiskekutter for Bassø. Det blev for meget for den "oprindelige" familie, der lagde sag an og fik ret, så kutteren ikke kom til at hedde Bassø.

At det er de to eneste legale udslag af en daglig brug af øgenavne i næsten 200 år, er et af de bedste beviser på, at øgenavneskikken har været et dagligt og accepteret fænomen i Kerteminde. Hvor den nok er på retur, men næppe uddør i dette århundrede heller. Dertil er den for indgroet.

NOTER

- 1 Som øgenavn betegnes i denne artikel ethvert navn, der benyttes i om- og tiltale, forskelligt fra en persons døbenavn.

SVEND NOVRUP F. 1945. UDDANNET I NORDISK FILOLOGI VED KØBENHAVNS UNIVERSITET MED SPECIALE I ØGENAVNE I KERTEMINDE. FORFATTER TIL 87 BØGER, ADSKILLIGE OVERSAT, OG OVERSÆTTER AF 14 BØGER. HAR LAVET QUIZMATERIALE TIL RADIO OG TV-PROGRAMMER SOM LABYRINT, SUPERSVARERNE, SUPERCHANCEN, JEOPARDY, HVEM VIL VÆRE MILLIONÆR OG DANMARKSMESTER. REDAKTØR AF POLITIKENS BRIDGE/ SKAK 1970-2000. MEDARBEJDER VED EN RÆKKE NATIONALE OG INTERNATIONALE TIDSSKRIFTER OM SKAK, BRIDGE, SNOOKER OG CYKLING.